



COMUNICAT DE PRESA

Bisericile de lemn din Transilvania și Oltenia sunt printre cele mai periclitate 7 monumente din Europa

Viena, 4 Mai 2014 – Echipamentul istoric de tehnica de scenă pentru Teatrul Bourla din Antwerp, **Belgia**, împrejurimile istorice ale Dolcho și Apozari, din Kastoria, **Grecia**, citadela din Alessandria, **Italia**, clopotele Palatului Național Mafra, **Portugalia**, bisericile de lemn din sudul Transilvaniei și nordul Olteniei, **România**, Colour Row Settlement din Chernyakhovsk, **Rusia** și Sinagoga din Subotica, **Serbia** au fost selectate ca fiind cele mai amenințate 7 simboluri ale patrimoniului din Europa în 2014. Anunțul a fost făcut astăzi de către principala organizație europeană de patrimoniu **Europa Nostra** și **Institutul Băncii Europene de Investiții** (BEI), în cadrul unui eveniment public în capitala Austriei, care găzduiește Congresul Patrimoniului European din acest an. Aceste pietre prețioase din patrimoniul cultural al Europei se află în pericol, unele din cauza lipsei de resurse sau de expertiză, altele din cauza neglijenței sau a planificării necorespunzătoare. Prin urmare, este nevoie de măsuri urgente. Vor fi organizate misiuni de salvare în timpul verii, dar și după, și vor fi propuse planuri de acțiune fezabile până la sfârșitul anului.

„Această listă este un instrument-cheie pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la patrimoniul pe cale de dispariție în Europa. În comun cu aceste 7 monumente și situri, există nenumărate alte comori aflate în pericol pe întreg continentul. Aceasta listă este, în primul rând, un apel la acțiune. Părțile interesate publice și private de la nivel local, național și european sunt invitate să își unească forțele pentru a salva aceste monumente și situri care spun povestea noastră comună și care nu ar trebui să fie pierdute pentru generațiile viitoare. De asemenea, dorim să subliniem faptul că grija pentru patrimoniul nostru comun este o investiție pe termen lung pentru capitalul social al Europei și pentru creșterea economică”, a declarat **Denis de Kergorlay**, președintele executiv al Europa Nostra.

Specialiști în patrimoniu ai organizației Europa Nostra și experți financiari ai Institutul Băncii Europene de Investiții vor vizita cele 7 situri, împreună cu organizațiile care au făcut nominalizările, după perioada de vară. Echipele multidisciplinare vor evalua siturile și vor contribui la dezvoltarea de soluții viabile, în strânsă cooperare cu organizațiile publice și private, naționale și locale. „Mai exact, experții, în special cei ai Institutului BEI, vor oferi consiliere, vor face analize și vor ajuta să formuleze un plan de acțiune fezabil pentru fiecare dintre cele 7 situri. Concluziile noastre vor fi prezentate până la sfârșitul anului”, a explicat **Guy Clause**, decan interimar al Institutului Băncii Europene de Investiții.

„Vom face tot posibilul pentru a ajuta la salvarea acestor 7 monumente și situri prin furnizarea de expertiză tehnică, identificarea posibilelor surse de finanțare și prin mobilizarea unui sprijin amplu internațional. Cu toate acestea, un rol esențial va trebui să fie jucat de către părțile interesate la nivel național, în special de către organizațiile care au făcut nominalizările. Fiind incluse în lista „the 7 most endangered (Cele mai periclitate 7 situri)”, se deschide o fereastră de oportunitate pentru a salva aceste situri, dar, de asemenea, înseamnă o responsabilitate sporită pentru părțile interesate la nivel național”, au declarat în comun președintele executiv al Europa Nostra și decanul interimar al Institutului BEI.

„Cele mai periclitate 7 situri” pentru 2014 au fost selectate de către consiliul organizației Europa Nostra dintre cele unsprezece siturile preselectate de către o comisie internațională consultativă, care cuprindea specialiști în istorie, arheologie, arhitectură, conservare și finanțe. Iar nominalizările au fost depuse de către organizațiile societății civile și instituțiile publice din toată Europa.

Programul „**Cele mai periclitate 7 situri**” („The 7 Most Endangered”) a fost lansat în ianuarie 2013 de către Europa Nostra împreună cu Institutul Băncii Europene de Investiții, în calitate de partener fondator, și Consiliul Băncii Europene de Dezvoltare, în calitate de partener asociat.

Acesta a fost inspirat de un proiect similar de succes coordonat de US National Trust for Historic Preservation. „Cele mai periclitate 7 situri” nu este un program de finanțare. Scopul lui este să servească drept catalizator pentru acțiune și pentru a promova „puterea exemplului”.

„Cele mai periclitare 7 situri” în 2014

(listate în ordinea alfabetică în funcție de țară)

Echipamentul istoric de tehnică de scenă pentru Teatrul Bourla, Antwerp, BELGIA

Bourla este ultimul teatru municipal rămas în Europa cu un echipament de scenă original creat de compania franceză Philastre Cambon în 1834. Echipamentul de scenă, cât și clădirea neo-clasică a arhitectului belgian Pierre Bourla au fost, de fapt, complet restaurate în 1993 în contextul alegerii orașului Antwerp capitala culturală europeană și a primit chiar un premiu din partea Europa Nostra.

Compania locală a teatrului contemporan Het Toneelhuis pledează pentru desființarea echipamentului istoric și încă funcțional din turnul de scenă și de sub scenă și înlocuirea acestuia cu un sistem complet nou. Municipality din Antwerp, proprietar al teatrului, a comandat un studiu de fezabilitate pentru modernizarea acestuia.

În cazul în care echipamentul original este demontat, unul dintre singurele teatre istorice din Europa, unde operele și dramele secolului al 19-lea pot fi puse în scenă în mod autentic, va fi iremediabil pierdut. În cazul în care este păstrat, Bourla ar putea deveni centrul european al practicilor de performanță, un loc unde patrimoniul nostru imaterial ar putea fi studiate și exemplificate. Acest lucru nu ar exclude folosirea scenei pentru producții moderne.

PERSPECTIV - Asociația Teatrelor Istorice din Europa a făcut nominalizarea pentru programul „Cele mai periclitare 7 situri”.

Împrejurimile istorice ale Dolcho și Apozari, Kastoria, GRECIA

Orașul de munte situat pe malul lacului, Kastoria, este unul dintre cele mai distinse orașe din sud-estul Europei. Acesta are o serie de biserici medievale de neegalat datând din secolele 9 - 15, în timp ce conacele sale din secolele 18 - 19, bazate pe bogăția adusă de comerțul cu blanuri, sunt printre cele mai frumoase din regiune. Astăzi, cele două cartiere Dolcho și Apozari constituie centrul istoric al așezării, ce conține 370 de clădiri listate monumente istorice, dintre care 351 proprietăți private și 19 publice.

De la al doilea război mondial, orașul a suferit daune considerabile ca urmare a creșterii populației și construcției de blocuri. Criza economică și somajul ridicat au agravat situația. Autoritățile locale, ONG-urile și partenerii privați și-au unit eforturile pentru a restaura clădirile istorice, dar este necesar ajutorul suplimentar, de la nivel național și european. Reabilitarea zonei ar fi vitală pentru a depăși criza la nivel local.

Cele mai multe dintre clădiri sunt deținute de statul elen prin intermediul Primăriei Municipiului Kastoria. Nominalizarea pentru „Cele mai periclitare 7 situri” a fost făcută de către **Elliniki Etaireia - Societatea pentru Mediu și Patrimoniului Cultural** în colaborare cu administrația locală.

Citadela din Alessandria, ITALIA

Aceasta este cea mai importantă fortăreață hexagonală din Europa, conform UNESCO, care a fost înscrisă încă din 2006 pe lista tentativă de includere în patrimoniul mondial a organizației. Intinsă pe o suprafață de 74 de hectare, citadela din Alessandria este un exemplu perfect de fortăreață modernă. Construită între 1732 și 1808, a fost cadrul mai multor momente cheie atât pentru Italia, cât și pentru Europa. În timpul lui Napoleon, a fost unul dintre cele mai importante cetăți ale Imperiului, iar în timpul unificării Italiei, a fost un simbol al mișcărilor revoluționare în favoarea Constituției.

Degradarea lentă a monumentului a început în 2007, atunci când utilizarea sa militară s-a încheiat. Amenințarea cea mai mare pentru monument este proliferarea unei buruieni extrem de invazive, ale cărei rădăcini compromit în mod serios zidurile. Planta, denumită Ailanthus, a afectat deja o suprafață de 7,2 hectare din cetate. Eradicarea acesteia va necesita abilități specifice și un plan incisiv, și este estimat a fi un proces costisitor și de lungă durată. Sunt, de asemenea, nevoie de lucrări majore de restaurare. Însă, comunitatea și autoritățile locale sunt puternic angajate în a face Citadela viabilă, dar au nevoie de know-how (inter)național și ajutor financiar.

Situl, care este în proprietatea Agenției Proprietăților de Stat, a fost nominalizat pentru „Cele mai periclitare 7 situri” de **FAI - Fondo Ambiente Italiano**.

Clopoțele Palatului Național Mafra, PORTUGALIA

Cele două turnuri ale Palatului Național Mafra sunt dotate cu un set unic de 120 de clopote turnate din bronz. Aceste instrumente muzicale deosebite care acoperă o gamă largă de 4 octave, sunt cele mai mari clopote din lume care au supraviețuit din secolul al 18-lea. Din cauza lipsei de întreținere sau a conservării neadecvate, structurile de lemn care susțin clopoțele riscă să cedeze. Pentru a stabili structurile au fost realizate lucrări de urgență dar este nevoie de experiență trans-națională și de sprijin financiar pentru a salva aceste nestemate ale patrimoniului material și imaterial.

Palatul Național Mafra este o lucrare cheie a barocului în Portugalia. Nicăieri în lume nu există o bazilică cu șase instrumente muzicale cu astfel de valori artistice și istorice și două grupări de clopote carillons de

asemenea dimensiuni și semnificație. Restaurarea acestora ar consolida legăturile monumentului cu muzica, prin intermediul unor viitoare schimburi cu universități și școli de muzică internaționale. Aceasta ar ajuta, de asemenea, pentru a atrage un public nou și de a stimula integrarea Palatului Național Mafra în circuitele naționale și internaționale muzicale și de turism.

Statul portughez, prin Direcția Generală pentru Patrimoniu Cultural, este proprietarul acestui bun de patrimoniu. **Centro Nacional de Cultura** a făcut nominalizarea pentru „Cele mai periclitare 7 situri”.

Bisericile de lemn din sudul Transilvaniei și nordul Olteniei, ROMÂNIA

Comunități mici au construit aceste construcții vernaculare în secolele 18 -19, folosind lemnul din pădurile dese ale României și tehnicile tradiționale de construcție și îmbinare a lemnului. Bisericile sunt structuri simple, dominate de acoperisuri înalte. Interiorul este acoperit cu picturi pe lemn sau fresce pe suport de tencuială de var. Arhitectura modestă a acestor biserici este îmbogățită de poziția lor privilegiată și de picturile murale. În ciuda importanței lor istorice, sociale și culturale, multe dintre aceste biserici de lemn au fost abandonate în ultimele decenii, datorită capacității lor mici și lipsei de facilități, și sunt astăzi într-o stare avansată de degradare. Unele dintre acestea au devenit capele de cimitir, în timp ce altele sunt amenințate de acțiuni de conservare necorespunzătoare.

Comunitățile locale au depus eforturi majore pentru a reabilita și reutiliza aceste edificii religioase, dar au nevoie să fie susținute la nivel național și european. Restaurarea acestor biserici ar contribui în mod semnificativ la revigorarea meseriilor și tehnicilor de construcție tradiționale, precum și la instruirea tinerilor din comunitățile locale. Acest lucru ar putea deschide calea pentru realizarea unor trasee turistice între sate, și, de asemenea, ar stimula ospitalitatea tradițională a localnicilor.

Bisericile de lemn sunt deținute de aproximativ 60 de Parohii Ortodoxe locale. Nominalizarea pentru „Cele mai periclitare 7 situri” a fost făcută de către **Fundația Pro Patrimonio**.

Colour Row Settlement din Chernyakhovsk, RUSSIA

Construit în 1924, Colour Row Settlement este singurul exemplu rămas din munca timpurie a renumitului arhitect german Hans Scharoun în fosta Prusie de Est. Reprezintă un prototip de arhitectură domestică modernă, în care multe dintre detaliile originale încă sunt păstrate (tâmplărie, decorație, ceramică). Acesta a anticipat alte proiecte de pionierat pentru locuințe sociale în Germania, precum Siemensstadt din Berlin (clasat ca sit UNESCO, în 2008), în care arhitectul Scharoun a fost de asemenea implicat.

În pofida faptului că în ultimii 60 de ani nu s-a realizat aproape nici o întreținere, locuințele sunt încă utilizate și prețuite ca și case. Datorită cercetării și devotamentului arătat de un mic grup de entuziaști, autoritățile au luat măsuri pentru a proteja acest sit istoric semnificativ prin clasarea acestuia ca monument istoric. Cu toate acestea, nu a fost posibil până acum să adune fonduri suficiente din Germania și/sau din Rusia pentru a asigura continuarea existenței acestui sit, să nu mai vorbim de o restaurare a sa la standardele de trai adecvate. Restaurarea acestui grup de case este o provocare tehnică și financiară care trebuie abordată prin cooperare la nivel (inter)național. Renovarea completă a Colour Row Settlement și crearea unui centru de cercetare ar putea impulsiona turismul și economia locală. Așezarea dispune de 17 de case, dintre care 13 sunt private și 4 sunt deținute de municipalitatea locală.

The International Centre of the Roerichs a făcut nominalizarea pentru „Cele mai periclitare 7 situri”.

Sinagoga din Subotica, SERBIA

Aceasta este una dintre cele mai bune exemple de arhitectură religioasă Art Nouveau din Europa Centrală. Proiectată de arhitecții maghiari Marcell Komor și Dezső Jakab și construită în 1902, sinagoga din Subotica combină o structură modernă de beton și oțel cu elemente decorative tradiționale din arta populară maghiară. Aceasta este recunoscută ca fiind un monument de cultură de importanță excepțională.

În momentul în care sinagoga a fost construită orașul avea o populație evreiască mare de aproximativ 3.000 de oameni. După al doilea război mondial, numărul evreilor a scăzut enorm, iar o clădire de asemenea dimensiuni nu a mai putut fi susținută. Cu toate acestea, sinagoga rămâne de o importanță foarte mare pentru comunitatea evreiască, atât la nivel local cât și internațional.

Clădirea a fost folosită de către Teatrul Național Subotica pentru un număr de ani, dar acum aceasta este goală, accesul vizitatorilor fiind disponibil doar o zi pe săptămână, iar starea sa s-a deteriorat în mod inevitabil. În pofida lucrărilor de restaurare întreprinse în ultimele decenii, clădirea este într-un stadiu avansat de degradare. Este nevoie de expertiză internațională și de solidaritate pentru a salva aceasta bijuterie arhitecturală și culturală.

Europa Nostra Serbia a nominalizat monumentul, aflat în proprietatea Primăriei municipiului Subotica, pentru „Cele mai periclitare 7 situri”.

Informații de bază:

Europa Nostra reprezintă Federația Europeană a organizațiilor de patrimoniu. Acoperind 50 de țări din Europa și din lume, organizația este vocea societății civile care se angajează să protejeze și promoveze patrimoniul cultural și natural al Europei. Fondată în 1963 la Paris, Europa Nostra are sediul central la Haga și un birou la Bruxelles. Rețeaua sa pan-europeană cuprinde: 250 ONG-uri cu peste câteva milioane de membri; 150 de organizații publice sau companii private; și 1500 de membrii individuali. Europa Nostra coordonează campanii pentru a salva monumente, situri și peisaje pe cale de dispariție; celebrează excelența printr-un sistem de premii în parteneriat cu Comisia Europeană, și încearcă să influențeze politicile europene cu naționale cu privire la patrimoniu. **Plácido Domingo**, renumitul cântăreț de operă, este Președintele Europa Nostra. www.europanostra.org

Banca Europeană de Investiții (BEI) este instituția de împrumut pe termen lung a Uniunii Europene deținută de statele membre. Pune la dispoziție pe termen lung fonduri pentru investiții solide pentru a contribui la obiectivele politice ale UE. www.eib.org

Institutul Băncii Europene de Investiții promovează inițiativele europene pentru binele comun. A fost creat ca parte a Grupului European de Investiții Bancare în ianuarie 2012 cu scopul de a acționa ca un catalizator pentru activitățile de cercetare culturală, educațională și socială îndreptate spre dezvoltarea economică și socială în Europa. Informații detaliate despre organizație se pot obține de pe pagina de web <http://institute.eib.org/>

Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei este „banca socială a Europei”. O banca de dezvoltare multilaterală cu 41 de state membre, reprezintă un instrument major a solidarității politice în Europa. Iar conservarea patrimoniului cultural face parte din mandatul său. www.coebank.org

CONTACTE DE PRESĂ

Europa Nostra

Joana Pinheiro, Communications Officer

E: jp@europanostra.org

T: +31 70 302 40 55

European Investment Bank

Sabine Parisse, Deputy Head of Division - Press Office

E: s.paris@eib.org

T: +352 43 798 33 40; M: +352 62 145 91 59

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII

www.europanostra.org/7-most-endangered

twitter.com/europanostra

www.youtube.com/user/EuropaNostraChannel

Pentru fotografii de înaltă rezoluție:

[Flickr](#)